

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego dla Branżowej Szkoły I stopnia

I. Podstawy prawne dotyczące realizacji doradztwa zawodowego w technikum

1. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. 2025, poz. 881)
2. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. 2025, poz. 1043 i 1160)
3. Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. 2019, poz. 325)
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz. U. z 2017 r. poz. 703)
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (tekst jednolity Dz. U. 2023, poz. 1798)

II. Główny cel realizacji doradztwa zawodowego w Branżowej Szkole I stopnia

Celem ogólnym doradztwa zawodowego w Branżowej Szkole I stopnia jest przygotowanie uczniów do świadomego i samodzielnego planowania kariery oraz podejmowania i zmian decyzji edukacyjno-zawodowych z uwzględnieniem własnych zainteresowań, uzdolnień i predyspozycji zawodowych oraz informacji na temat systemu edukacji i rynku pracy.

III. Adresaci działań

Działania związane z doradztwem zawodowym w Branżowej Szkole I stopnia są adresowane do:

- **uczniów** – kształtowanie i rozwijanie kompetencji w zakresie podejmowania decyzji dotyczących wyboru ścieżki edukacyjno-zawodowej,
- **rodziców** – wspieranie kompetencji doradczych,
- **nauczycieli, wychowawców i specjalistów** – wspieranie kompetencji doradczych.

Cele ukierunkowane na uczniów Branżowej Szkoły I stopnia

1. **Kształtowanie umiejętności autodiagnozy** – rozwijanie świadomości własnych zasobów (zainteresowań, uzdolnień, kompetencji, predyspozycji, wartości), umiejętności ich analizy i wykorzystania w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej.
2. **Przygotowanie do funkcjonowania na rynku pracy** – wyposażenie uczniów w wiedzę o zawodach, formach zatrudnienia, prawie pracy, instytucjach rynku pracy oraz rozwijanie umiejętności praktycznych związanych z procesem rekrutacji i przedsiębiorczością.
3. **Rozwijanie orientacji w systemie edukacji i idei uczenia się przez całe życie** – kształtowanie postawy otwartości na dalsze kształcenie, poszerzanie kwalifikacji i korzystanie z różnych form uczenia się formalnego i pozaformalnego.
4. **Wspieranie w planowaniu kariery edukacyjno-zawodowej** – rozwijanie kompetencji związanych z podejmowaniem decyzji, wyznaczaniem celów, przewidywaniem konsekwencji

wyborów oraz opracowywaniem indywidualnych planów działania. Przygotowanie do pełnienia różnych ról na rynku pracy – pracownika, pracodawcy, współpracownika.

Cele ukierunkowane na nauczycieli, wychowawców i specjalistów

1. **Budowanie zaangażowania w proces doradztwa zawodowego** – kształtowanie postawy aktywnego wspierania ucznia w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych, integrowanie działań wychowawczych, dydaktycznych i doradczych na rzecz rozwoju kariery ucznia, współpraca w zespole nauczycieli, specjalistów i rodziców w zakresie wspólnego towarzyszenia uczniowi w wyborach.
2. **Aktualizacja wiedzy o systemie edukacji i kształceniu zawodowym** – bieżące śledzenie zmian w prawie oświatowym i w systemie kwalifikacji, poznawanie nowych kierunków kształcenia oraz zawodów przyszłości, poszerzanie wiedzy o możliwościach kształcenia w kraju i w Europie.
3. **Rozwijanie kompetencji doradczych nauczycieli, wychowawców i specjalistów** – doskonalenie umiejętności diagnozowania potrzeb edukacyjno-zawodowych uczniów, nabywanie i rozwijanie umiejętności komunikacyjnych, wspierających i motywacyjnych, stosowanie metod i narzędzi doradztwa zawodowego w codziennej pracy wychowawczej i dydaktycznej.
4. **Wskazywanie źródeł informacji na temat ofert edukacyjnych i doradczych** – zapoznavanie się z lokalnymi bazami ofert edukacyjnych i zawodowych, współpraca z instytucjami lokalnego rynku pracy i samorządu w zakresie wymiany informacji, umiejętne kierowanie uczniów i rodziców do instytucji wspierających wybory edukacyjno-zawodowe.

Cele ukierunkowane na rodziców

1. **Rozwijanie kompetencji doradczych rodziców** – organizowanie spotkań informacyjno-doradczych z doradcą zawodowym w szkole, kształtowanie umiejętności towarzyszenia dziecku w podejmowaniu decyzji edukacyjnych, wskazanie obszarów, w których rodzic może być realnym wsparciem doradczym, rozwijanie umiejętności komunikacji i współpracy z dzieckiem w procesie wyboru kariery, prowadzenie konsultacji dotyczących decyzji edukacyjno-zawodowych uczniów.
2. **Udostępnianie rzetelnych źródeł informacji** – wskazywanie rodzicom aktualnych i wiarygodnych źródeł informacji nt. ofert edukacyjnych i doradczych, informowanie o targach edukacyjnych i targach pracy.

IV. Formy pracy

Doradztwo zawodowe dla uczniów jest realizowane w formie grupowej i indywidualnej podczas:

1. obowiązkowych grupowych zajęć doradztwa zawodowego prowadzonych przez doradcę zawodowego w wymiarze 10 godzin w cyklu kształcenia;
2. działań z zakresu doradztwa zawodowego realizowanych w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej podejmowanych przez doradcę zawodowego, pedagoga, psychologa szkolnego, wychowawców i nauczycieli w formie:
 - grupowych zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu prowadzonych przez doradcę zawodowego, pedagoga, psychologa szkolnego, wychowawców klas,

- indywidualnych porad i konsultacji prowadzonych przez doradcę zawodowego, pedagoga, psychologa szkolnego, wychowawców klas,
- 3. bieżącej pracy z uczniami na obowiązkowych i dodatkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego oraz z zakresu kształcenia w zawodzie, zajęciach z wychowawcą i innych zajęciach, prowadzonych przez nauczycieli i wychowawców w celu wspomagania uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu;
- 4. innych działań związanych z doradztwem edukacyjno-zawodowym realizowanych w szkole (np. Dzień Przedsiębiorczości, szkolne dni kariery, warsztaty doradcze realizowane we współpracy z sojusznikami, spotkania z ekspertami, projekty, formy wizualne – strona internetowa, gazetki) lub poza nią (np. targi edukacyjne, dni otwarte, wycieczki zawodoznawcze itp.).

Działania związane z doradztwem zawodowym adresowanym do rodziców oraz nauczycieli i specjalistów także może odbywać się w formie grupowej i indywidualnej (spotkania doradcze, rady szkoleniowe, wizyty studyjne, konsultacje indywidualne itp.).

V. Realizatorzy działań związanych z doradztwem zawodowym

W Branżowej Szkole I stopnia w realizację działań związanych z doradztwem zawodowym zaangażowani są wszyscy członkowie rady pedagogicznej: dyrektor, wychowawcy, nauczyciele przedmiotowi, nauczyciele zawodu, wychowawcy internatu, nauczyciel-bibliotekarz, specjaliści (pedagog, psycholog, doradca zawodowy) oraz inne osoby zatrudnione w szkole (np. pielęgniarka szkolna).

Zakres działań w obszarze doradztwa dla poszczególnych podmiotów przedstawia się następująco:

Dyrektor:

- odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym;
- zapewnia warunki do realizacji doradztwa zawodowego w szkole;
- współpracuje z doradcą zawodowym w celu realizacji WSDZ;
- wspiera kontakty pomiędzy uczestnikami procesu doradztwa zawodowego w szkole a instytucjami zewnętrznymi;
- organizuje w szkole wspomaganie działań związanych z doradztwem zawodowym poprzez planowanie i przeprowadzanie działań mających na celu poprawę jakości pracy szkoły w tym obszarze.

Doradca zawodowy:

- współpracuje z dyrektorem szkoły, realizując zadania związane z doradztwem zawodowym;
- wspólnie z zespołem przygotowuje projekt WSDZ dla całego cyklu kształcenia w Branżowej Szkole I stopnia;
- na każdy rok szkolny opracowuje we współpracy z innymi specjalistami, nauczycielami i wychowawcami program realizacji doradztwa zawodowego (PRDZ) i koordynuje jego realizację;
- systematycznie diagnozuje zapotrzebowanie uczniów, rodziców i nauczycieli na działania związane z doradztwem zawodowym;
- gromadzi, aktualizuje i udostępnia informacje edukacyjne i zawodowe właściwe dla danego poziomu kształcenia;
- gromadzi, aktualizuje i udostępnia zasoby związane z doradztwem zawodowym;
- wspiera nauczycieli, wychowawców, specjalistów i rodziców w realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;

- planuje, koordynuje, monitoruje i prowadzi ewaluację oraz promuje działania związane z doradztwem zawodowym podejmowane przez szkołę we współpracy z wychowawcami, nauczycielami i specjalistami;
- pomaga w określaniu mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów;
- pomaga uczniom w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej;
- prowadzi doradztwo indywidualne dla uczniów;
- prowadzi zajęcia doradztwa zawodowego i zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu;
- organizuje współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym szkoły w celu podniesienia efektywności działań z zakresu doradztwa zawodowego;
- współpracuje ze specjalistami z poradni psychologiczno-pedagogicznych, instytucjami rynku pracy i partnerami z otoczenia społeczno-gospodarczego w celu realizacji doradztwa zawodowego.

Specjaliści (pedagog, psycholog):

- włączają treści z zakresu doradztwa zawodowego w prowadzone przez siebie zajęcia dla uczniów;
- pomagają w określaniu mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów;
- współpracują z wychowawcami klas w ramach realizacji działań z zakresu doradztwa zawodowego;
- włączają się w proces podejmowania przez uczniów decyzji edukacyjnych i zawodowych (informacje dotyczące ucznia wynikające z pracy specjalisty);
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Wychowawcy:

- włączają do swoich planów pracy wychowawcy zagadnienia z zakresu doradztwa zawodowego;
- realizują tematy związane z doradztwem zawodowym na zajęciach z wychowawcą;
- pomagają w określaniu mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów;
- wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w planowaniu kariery zawodowej;
- współpracują z rodzicami w zakresie planowania ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej ich dzieci;
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciele przedmiotów (ogólnokształcących i zawodowych):

- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi doradztwa zawodowego;
- przygotowują uczniów do udziału w konkursach zawodowych;
- prowadzą koła zainteresowań i zajęcia dodatkowe;
- współpracują z doradcą zawodowym, wychowawcami oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- pomagają w określaniu mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów.

Wychowawcy internatu:

- współpracują z doradcą zawodowym, wychowawcami oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- pomagają w określaniu mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów.

Nauczyciel-bibliotekarz:

- współpracuje z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- opracowuje, aktualizuje i udostępnia zasoby dotyczące doradztwa zawodowego.

Inne osoby zatrudnione w szkole:

- pielęgniarka:
 - udziela informacji o kwestiach zdrowotnych ważnych w kontekście zawodów wybieranych przez uczniów,
 - organizuje dla uczniów spotkania dotyczące dbania o zdrowie i bezpieczeństwo oraz kształtowania właściwych nawyków adekwatnych do zawodów wybranych przez uczniów,
 - współpracuje z doradcą zawodowym oraz nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

VI. Sojusznicy

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa wsparcie merytoryczne dla Branżowej Szkoły I stopnia stanowią:

- poradnie psychologiczno-pedagogiczne,
- ośrodki doskonalenia nauczycieli,
- biblioteki pedagogiczne,
- centra kształcenia praktycznego.

Szkoła dodatkowo dąży do pozyskiwania partnerów wspierających działania związane z doradztwem zawodowym – instytucji, placówek, firm, które mogą być angażowane w działania kierowane do trzech grup adresatów: uczniów, nauczycieli i rodziców.

Zakres działań podmiotów współpracujących ze szkołą w obszarze doradztwa zawodowego:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Sejnach:

- diagnozowanie predyspozycji, zainteresowań zawodowych uczniów;
- udzielanie pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniu kształcenia i kariery zawodowej;
- prowadzenie dla uczniów zajęć grupowych z doradztwa zawodowego;
- prowadzenie dla pracowników szkoły szkoleń, kursów, szkoleniowych rad pedagogicznych.

Centrum Edukacji Nauczycieli w Suwałkach:

- organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów, konferencji dla doradców zawodowych oraz osób zainteresowanych doradztwem zawodowym;
- tworzenie sieci doradców zawodowych oraz osób zainteresowanych doradztwem zawodowym;
- przygotowywanie publikacji z zakresu doradztwa zawodowego.

Biblioteki pedagogiczne:

- wspieranie nauczycieli-bibliotekarzy w pozyskiwaniu, gromadzeniu i udostępnianiu informacji edukacyjno-zawodowych;
- gromadzenie i udostępnianie doradcom zawodowym i nauczycielom publikacji z zakresu doradztwa zawodowego.

Urzędy pracy, centra informacji i planowania kariery zawodowej oraz obserwatoria rynku pracy:

- udostępnianie zasobów informacji edukacyjnych i zawodowych;
- diagnozowanie predyspozycji i zainteresowań zawodowych uczniów;
- udzielanie uczniom porad i konsultacji;
- współorganizowanie różnych przedsięwzięć z zakresu doradztwa zawodowego;
- prowadzenie usługi doradztwa zawodowego na odległość;
- udzielanie porad dotyczących rynku pracy za granicą (usługi doradców Sieci Europejskich Ofert Pracy EURES);
- udostępnianie informacji na temat ofert pracy w kraju i za granicą;
- udostępnianie publikacji m.in. o sytuacji na rynku pracy;
- współorganizowanie dla uczniów, rodziców i nauczycieli spotkań informacyjno-doradczych (np. dotyczących sytuacji na rynku pracy, dotacji na założenie działalności gospodarczej itp.).

Stowarzyszenia branżowe:

- organizowanie specjalistycznych szkoleń zawodowych;
- udzielanie informacji o istniejących firmach, potencjalnych pracodawcach w danej branży.

Ochotnicze hufce pracy (OHP): centra edukacji i pracy młodzieży, młodzieżowe biura pracy, mobilne centra informacji zawodowej, młodzieżowe centra kariery, punkty pośrednictwa pracy, ośrodki szkolenia zawodowego:

- gromadzenie i udostępnianie ofert pracy, także ofert pracy sezonowej i krótkoterminowej;
- organizowanie giełd pracy;
- organizowanie targów pracy;
- diagnozowanie predyspozycji i zainteresowań zawodowych;
- udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych;
- organizowanie szkoleń zawodowych dla uczniów.

Pracodawcy:

- współorganizowanie praktyk zawodowych dla uczniów;
- tworzenie klas patronackich;
- współorganizowanie konkursów zawodowych;
- włączanie się w modyfikowanie programów nauczania;
- współorganizowanie szkoleń, seminariów zawodowych;
- organizowanie staży zawodowych dla uczniów;
- organizowanie szkoleń, seminariów i staży zawodowych dla nauczycieli;
- zatrudnianie absolwentów;
- sponsorowanie przedsięwzięć wzbogacających ofertę edukacyjno-zawodową i bazę dydaktyczną szkoły;
- organizowanie wizyt studyjnych w firmach dla uczniów i nauczycieli;
- współorganizowanie spotkań z przedstawicielami firm dla uczniów, rodziców i nauczycieli.

Agencje zatrudnienia:

- prowadzenie pośrednictwa pracy;
- organizowanie spotkań rekrutacyjnych;
- pozyskiwanie ofert pracy dla uczniów i absolwentów szkoły.

Ośrodek Rozwoju Edukacji (ORE):

- organizowanie szkoleń, seminariów, konferencji z zakresu doradztwa zawodowego;
- przygotowywanie publikacji z zakresu doradztwa zawodowego;

- opracowywanie dokumentów wspierających pracę doradcy zawodowego (programy, wzorcowe rozwiązania, e-zasoby);
- prowadzenie platformy z zasobami z zakresu doradztwa zawodowego.

Inne:

- podmioty, które mogą być partnerami w realizacji działań z zakresu doradztwa zawodowego, (np. kluby edukacyjne, fundacje, stowarzyszenia, organizacje pracodawców).

VII. Plan realizacji doradztwa zawodowego

Wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego (WSDZ) opracowuje się na cały cykl kształcenia w Technikum. Dla usprawnienia realizacji zawartych tam zapisów opracowuje się roczny **program realizacji doradztwa zawodowego (PRDZ)**, który jest zatwierdzany przez dyrektora szkoły w terminie do dnia 30 września każdego roku szkolnego, po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej.

Roczny plan (PRDZ) jest opracowywany przez doradcę zawodowego we współpracy ze specjalistami, wychowawcami i innymi nauczycielami.

VIII. Monitoring i ewaluacja wewnętrzna WSDZ

Wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego oraz roczny plan realizacji doradztwa zawodowego są monitorowane. Za monitoring odpowiada bezpośrednio doradca zawodowy. Osoby realizujące zadania z zakresu doradztwa zawodowego są zobowiązane do systematycznego uzupełniania **rejestrów działań z zakresu doradztwa zawodowego** udostępnionego w aplikacji MS Teams. Monitoring stanowi podstawę do okresowej ewaluacji i koniecznych modyfikacji WSDZ oraz PRDZ. Ewaluacja może być przeprowadzana co roku lub po całym cyklu kształcenia.

Rada pedagogiczna, rodzice uczniów, osoby i instytucje z otoczenia społeczno-gospodarczego są informowani o realizacji doradztwa zawodowego w szkole. Działanie to ma charakter informacyjny, a także promujący szkołę i pracę doradcy zawodowego oraz osób zaangażowanych w zadania z zakresu doradztwa zawodowego.

Opracowała: Aneta Kisiel – szkolny doradca zawodowy

**PROGRAM REALIZACJI DORADZTWA ZAWODOWEGO w Branżowej Szkole I stopnia
w roku szkolnym 2025/2026**

Rok nauki	Zadania	Formy realizacji	Oddziały	Termin	Osoba odpowiedzialna
Klasa I	Poznanie siebie i wprowadzenie w doradztwo 1. Poznanie własnych zasobów i zainteresowań. 2. Kształtowanie świadomości wartości osobistych i zawodowych. 3. Budowanie poczucia własnej wartości.	– godziny wychowawcze nt. mocnych i słabych stron, – zajęcia z doradcą zawodowym, – wykorzystanie testów predyspozycji, kwestionariuszy zainteresowań, – indywidualne rozmowy z uczniem	Klasy I		

Zadania szczegółowe realizowane przez specjalistów, wychowawców i nauczycieli nie zostały ujęte w harmonogramie. Termin ich realizacji zależy od planów zajęć poszczególnych klas i planów pracy nauczycieli. Będą one systematycznie zamieszczane w **rejestrze działań z zakresu doradztwa zawodowego** udostępnionym w **aplikacji MS Teams**.

PROPONOWANE FORMY REALIZACJI TREŚCI

I. Zajęcia z wychowawcą

Proponowane tematy (do wyboru jeden temat na semestr):

1. Zawody wczoraj, dziś, jutro, pojutrze (materiały: <https://mapakarier.org/scenariusze-lekcji/73/zawody-wczoraj-dzis-jutro-i-pojutrze/>)
2. Zamień mocne strony w szanse rozwoju (materiały: <https://mapakarier.org/scenariusze-lekcji/96/zamien-mocne-strony-w-szanse-rozwoju/>)
3. Bądź SMART – zaplanuj (materiały: <https://mapakarier.org/scenariusze-lekcji/95/badz-smart-zaplanuj/>)
4. Każdy ma talent (materiały: <https://mapakarier.org/scenariusze-lekcji/147/historie-kwitnacych-talentow/>)
5. Wiedza szkolna i rynek pracy – to się łączy (materiały: <https://mapakarier.org/scenariusze-lekcji/122/wiedza-szkolna-i-rynek-pracy-to-sie-laczy/>)

6. Kotwice mojej kariery (materiały: <https://mapakarier.org/scenariusze-lekcji/80/kotwice-mojej-kariery/>)
7. Warto mieć wartości, czyli co jest dla mnie ważne w pracy (materiały: <https://mapakarier.org/scenariusze-lekcji/91/warto-miec-wartosci-czyli-co-jest-dla-mnie-wazne-w-pracy/>)
8. Nauka przez całe życie (materiały: <https://mapakarier.org/scenariusze-lekcji/90/nauka-przez-cale-zycie-zdecydowanie-tak/>)
9. Odrzuć stereotypy, postaw na kompetencje (materiały: <https://mapakarier.org/scenariusze-lekcji/75/odrzuc-stereotypy-postaw-na-kompetencje/>)
10. Kompetencje miękkie (materiały: <https://mapakarier.org/scenariusze-lekcji/87/miekkie-ladowanie-twoich-uczniow-kompetencje-miekkie/>)
11. Trening kompetencji miękkich (materiały: <https://mapakarier.org/scenariusze-lekcji/89/trening-kompetencji-miekkich-na-co-dzien-70-propozycji-na-zajecia/>)
12. Zakręcona biografia (materiały: <https://mapakarier.org/scenariusze-lekcji/72/zakrecona-biografia/>)

- II. Realizacja treści z zakresu doradztwa zawodowego na przedmiotach kształcenia ogólnego i kształcenia w zawodzie.
- III. Realizacja działań programu wychowawczo-profilaktycznego odwołujących się do zagadnień związanych z doradztwem zawodowym.
- IV. Indywidualne doradztwo edukacyjno-zawodowe.
- V. Projekt Kariera bez barier.
- VI. Zajęcia przygotowujące do udziału w zagranicznym stażu zawodowym w ramach programu Erasmus+.
- VII. Wizyty zawodoznawcze, spotkania z pracodawcami, przedstawicielami zawodów, absolwentami.
- VIII. Zajęcia pozalekcyjne rozwijające zainteresowania.
- IX. Wolontariat szkolny – doskonalenie kompetencji społecznych.
- X. Warsztaty doskonalące kompetencje miękkie.
- XI. Konkursy.

Opracowała: Aneta Kisiel – szkolny doradca zawodowy